

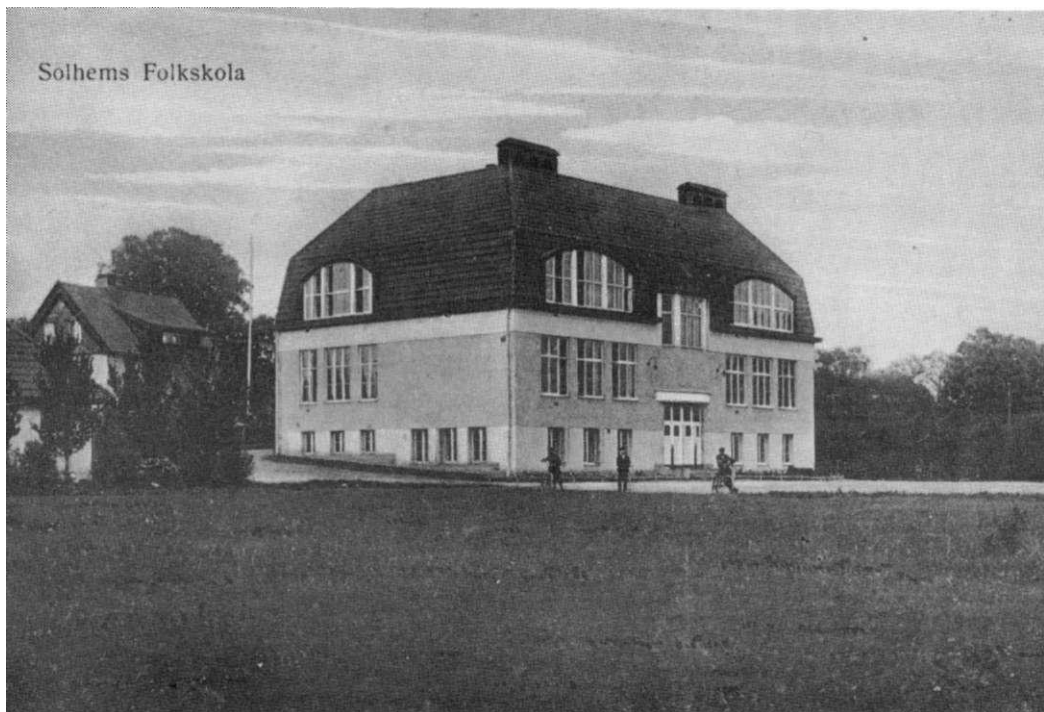
SPÅNGA BYGDEN

Nr21

Februari 1987

Fornminnes- och Hembygdsgille

Sølhems Folkskola

<u>Innehåll</u>	sid
En Flystaflickas första skolår	3
Verksamhetsberättelse	14
Mellandagsbetraktelse	21
Spara programmet	22
Vad man kan syssla med i Nälsta gård	22
Gilletts program	23
Arsavgiften (inbetalningskort bifogas)	24
Efterlysning	24

Omslagsbilden: SOLHEMS FOLKSKOLA (vykort)

Övriga bilder:

Tillhör Hilda Thunell	sid 3, 6, 8 och 13
Foto Dagmar Sandahl	" 16
" Sixten Källberg	" 18, 19
Tillhör Gilletts arkiv	" 12

Bilagor: Upprop om Hansta
Gilletts inbetalningskort

SPÅNGA FORNMINNES- OCH HEMBYGDSGILLE

Box 8070, 163 08 SPÅNGA Postgiro 26 50 62 - 0

ALDERMAN	Jane Hamilton	36 22 70
SKRIFTVÅRDARE	Erik Svedin	36 62 93
KASSAVÅRDARE	Hans Lindbergh	760 87 21
Redaktion för	Sixten Källberg	36 41 09
SPÅNGA BYGDEN	Karin Jonsson	36 00 23
	Lars Nahlbom	760 37 27

EN FLYSTAFLICKAS FÖRSTA ÅR

I SOLHEMS SKOLA

av Hilda Thunell

Det började en solig dag sommaren 1912. Jag hade fyllt sex år i januari och det ansågs att, eftersom jag redan kunde "stava och lägga ihop", jag snarast möjligt borde skrivas in i småskolan.

Mitt barndomshem låg i Flysta vid nuvarande Flysta-slingan nr 21. Vi bodde i en stuga på ett rum och kök samt en tillbyggd förstuga med garderob, alltsammans c:a 35 kvadratmeter. Den lilla stugan hade min far själv byggt 1907, då den unga familjen bodde i Duvbo. Det mesta virket till stugan hade far dag för dag burit från Bromstens station. Han hade tagit några brädor varje kväll från sitt virkesförråd vid stationen då han var på väg från sitt arbete i Stockholm.

Barndomshemmet i Flysta

Det var tung väg för honom att gå efter den tidens långa arbetsdagar. Ofta var han borta mer än tolv till tretton timmar. Stor del av året var det mörkt såväl då han gick på morgonen som då han kom hem sent på kvällen. På den fritid som nästan inte fanns byggde han stugan, grävde potatisland och planterade frukt- och bärträd som vi sedan fick glädje av.

Men nu var det 1912 och jag skulle börja skolan. Det hade länge funnits skolor i Spånga, i Vällingby och vid Spånga kyrka, även sedan en tid i Bromsten, men nu hade min mamma hört att det byggts en ny skola någonstans i Solhem. Hon tog mig med och vi gick för att skriva in mig i första klass i småskolan.

Hemma i stugan fanns min mormor och mina systrar Elsa, fem år, och Anna Maria, född den 10 mars 1912. Jag fick en stund ensam med mamma då vi gav oss iväg till min första skoldag.

Vägen som ännu knappast var någon väg, gick nedför den branta och krokiga "Elmbladsbacken" - nu uträtad och sedan länge iordningställd heter den Bergbostigen. Sommartid gick det ju bra att gå där på vägarna i Flysta, men höstar och vårar var det näst intill oframkomligt. Orsaken var att på den tiden, då tomtbolaget styckade tomter till villasamhällen, stakade man ut gränser mellan tomter och vägmark, sålde tomterna men lämnade vägmarken utan åtgärd. Där det var skogs- och hagmark trampades det upp gångstigar som så småningom blev vägar. Men där tomterna styckats upp av åkermark bestod vägarna flera år av hjulspår i gräsvallen. Höst och vår bildades en obeskrivlig lervälling som tomtägarna gemensamt försökte göra farbar, först genom att samla till bräder som lades ut till landgångar och sedan genom att kärra dit sten och grus för att med tiden få samhällets vägnät framkomligt.

Den torra sommaren 1912 fanns inga sådana bekymmer, solen sken och mamma och jag var på väg till Solhems skola. Vi gick i Flysta ner till Spångavägen. Vid Flysta Andelsförening, en liten fyrkantig byggnad, senare tillbyggd

och ändrad, sedan 1930-talet inrymmande en sybehörsaffär, som inte upphörde förrän 1986. Andelsföreningen, eller "Handelsföreningen som man ibland sade, var föregångare till Flysta Konsum. Där på Spångavägen gick vi till vänster på vad som då var landsväg mellan Bromma och Spånga kyrkor. På båda sidor om vägen fanns redan en del ganska stora villor men också mindre hus. Somliga var nybyggda egna hem, andra var rester av äldre bebyggelse. Där var Flystaborg och Slaktar-Nilssons, där det gick små svart- och vitbrokiga hästar och betade på ängen, sedan kom Täbylund, nu Spångavägen 351, med boningshus på vänster sida och tillhörande ladugård på andra sidan vägen. Litet senare passerade vi "Åkare Johanssons stall" och fortsatte på den krokiga, dammiga landsväg som var en bit av vägen till Spånga kyrka och nu är en del av Skydraget.

Då vi närmade oss järnvägen och kunde se Spånga station på andra sidan de obebyggda gårdet började mamma bli orolig, och vi vek av till vänster på gamla Hässelbyvägen. "Det skall vara här någonstans vid en kvarndamm" minns jag att hon sade, och mycket riktigt, snart fann vi Svandammen och där, strax ovanför stod den fina nybyggda Solhems skola med sina vita väggar och höga fönster. En bred trappa av huggen granit ledde upp till porten. Vi gick in tillsammans med andra mammor och barn och gick sedan de breda trapporna upp genom våningarna till skolsalarna.

Trappornas ledstänger var polerade glänsande mörkröda och trappstegen bestod av kalksten med tydligt synliga fossil som jag väl inte såg första dagen, men som senare år satte fantasin i rörelse och väckte mitt intresse för livets utveckling på jorden.

Men nu var mamma och jag på väg uppför trapporna blandade andra mammorna och barnen. Två lärarinnor mötte oss, fröknarna Sigrid Mothander och Alma Pousette, och vi delades upp på två parallellklasser med omkring 25 barn i varje.

Upp till översta våningen fick vi gå, först in i en korridor där det fanns klädkrokar att hänga ytterkläder på och långa träbänkar som vi sedan satt på då vi åt våra medförda smörgåsar. Detta ändrades ej under de sex år som jag gick i Solhems skola. Ingen matsal fanns och vi var aldrig inne i skolsalarna under rasterna. Då det var varmt ute i början av höstterminen och på våren, så snart vädret tillät, satt vi ute på gräsmattorna och åt vår matsäck. På vintern fick vi sitta inne bland ytterkläderna på de allt mer slitna träbänkarna. Men det var endast på matrasten. På de kortare rasterna var vi alltid ute på skolgården, stojade och lekte i snön på vintern. På våren spelade pojkarna kula, flickorna dansade ringlekar och ibland lekte vi "sistan" och då var oftast alla med. Någon form av mobbning har jag inget minne av.

Den första skoldagen var allting nytt. Den svarta tavlan var ny och oskriven, solen sken in genom de höga, upp-till bågformiga fönstren och de gula par-bänkarna glänste nyfernissade. Det fanns värmeelement under fönstren och från taket hängde elektriska lampor.

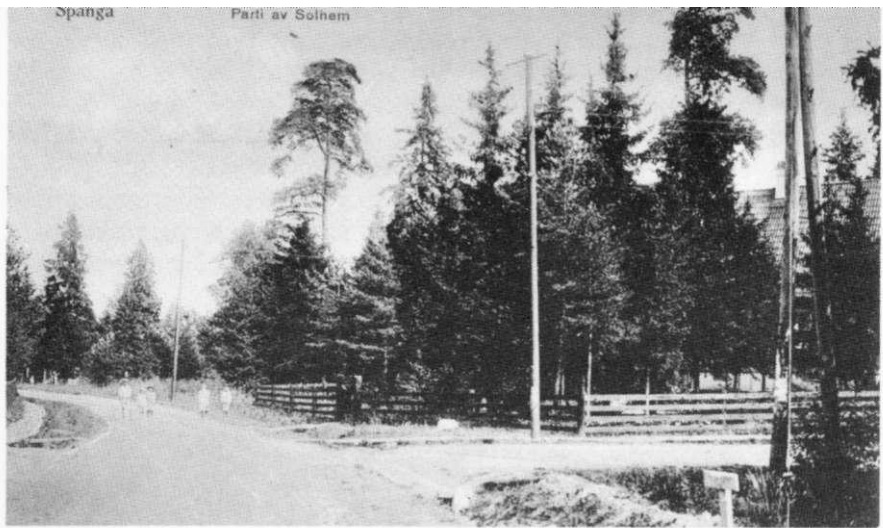
Sigrid Mothander med sin skolklass i Solhems skola våren 1913. Hilda Odén längst ner till höger.

Allt var spännande och främmande för en nyfiken sexårs unge. Fröken Sigrid Mothander blev min lärarinna. Hon var så vänlig och mjuk. Jag kan inte minnas att hon någonsin sade ett ovänligt ord och klassen fick behålla henne de två år vi gick i småskolan. Hon måste då ha varit mycket ung, kanske omkring 20 år, och hon kom från Husby, en av de gamla släktgårdarna på Järvafältet. Jag tror att hon kom att stanna omkring 40 år som lärare i Solhems skola.

Jag har nu försökt beskriva min väg till skolan, som också var vägen in i den del av livet som skolan utgör. Den där första dagen minns jag som en dag av solsken och glad förväntan. Skolans hösttermin brukade börja omkring den 1 september. Sommaren 1912 då det var OS i Stockholm hade varit ovanligt torr och varm, kanske dröjde något av sommarvärmen ännu kvar, men det gick ändå mot höst.

Den hösten som kom blev en svår tid för de unga arbetarfamiljerna, som byggt sina egna hem i Flysta. En svår kikhostepidemi härjade bland barnen. Jag var själv sjuk och kunde ej gå så många veckor i skolan. En del av kamraterna var sjuka och det hårdaste som drabbade vår familj var att min lilla syster Anna Maria dog i lunginflammation som följd av kikhosta. Det var i november och hon var något över åtta månader gammal. Den jul som kom var inte lik någon annan men det fick lov att gå, vintern kom, månaderna gick och det blev år 1913.

Från Flysta till Solhems skola kan man gå flera olika vägar. Jag upptäckte genast att man kom fortare fram om man just vid Täbylund, vid vägskalet som ledde till Nälsta och Vällingby, gick upp för backen mot skogen. Det var knappast mer än en gångstig, men röjningsarbete var igång och på höger sida fanns ett nybygge, det blivande Spånga Folkets Hus. Det var en hög träbyggnad med brutet tak och med gaveln mot den väg som sedan blev Vintergatan och ännu senare Solhemsvägen. Åren 1912 och 1913 var det mest som en stenig skogsbacke med höga tallar. Till vänster fanns ett båtsmanstorp, en röd stuga med ladugård och andra uthus. Torpet sades tidigare ha hört under Hässelby gård. Familjen som bodde där hette Hessel, sonen Olle var min skolkamrat och hans farfar hade kanske varit indelt soldat.

Korsningen Solgatan/Vintergatan i Solhem (numera Solhagavägen och Solhemsvägen)

Ovanför torpet i skogen, låg ett kärr som sades vara bottenlöst. Som vuxen undrade jag hur det skulle bli med källaren i den villa som senare byggdes just på den plats där kärret låg. Det var i alla fall bra att åka skridskor på de vintrar det fanns kvar.

Men vidare på vår väg som Solhems skola. Det var fortfarande skog och på höger sida fanns en brant bergssluttning, men där började villabebyggelsen strax. Omkring korsningen av nuvarande Solhem- och Solhagavägarna bodde familjerna Eklund, Kristoffersson, Nilsson och många andra. I de flesta villor fanns barn som gick i skolan och vi var en försvarlig skara som travade Vintergatan uppför backen. Där uppfifrån höjden såg man, på andra sidan det gärde där Spånga gymnasium nu ligger, Solhems skola och bakom den byggnaderna vid Värsta gård, där familjen Nissar bodde. Längre bort ovanför Svandammen låg huvudbyggnaden "Kronofogden", men dit vågade vi oss aldrig.

På Valborgsmässoafton eldades majbrasor, dels på tomterna då man brände ris och skräp, dels också vid lantgårdarna omkring, där man väl också vårstädat kring hus och trädgårdar. Beckomberga hade en jättestor brasa på

en kulle, som nu ligger inom sjukhusområdet, och vid Nälsta gård brann en brasa som var synlig från Flystahållet och det var bara att springa dit. Det var roligt att titta på elden, fastän lite' rädd var man nog - man hade ju från början fått lära sig att det var farligt att leka med elden.

Det fanns andra anledningar för oss att gå till Nälsta och det var ett efterlängtat nöje att få gå med pappa och mamma dit. Mina föräldrar hade flyttat till Stockholmstrakten år 1904 från Västra Ed i Tjust. På Nälsta fanns vid den tiden en familj som var från samma trakt som mina föräldrar, alltså ungdomsvänner till dem. Jag tror de arrenderade Nälsta gård framemot 1913 eller 1914. Deras barn var jämngamla med oss, de besökte oss ibland och vi var bjudna till dem. Jag minns hur roligt det var att få se djuren i ladugård och stall och att vara bjuden in i den ljusa hemtrevliga bostaden.

Av de äldre mindre husen runt om minns jag inte så mycket. De användes nog som bodar och till förvaring av redskap. Vi höll mest till i ladugården eller utomhus. Bland annat åkte vi "stjårtkana" utför en berghäll. Det var i sluttningen mot nuvarande Nälstabadet och ängen där invid. Det var liksom uppnötta banor i granitklippan, som vi åkte nedför. Jag har senare ibland undrat på hur många par barnbyxor som slitits ut under de kanske århundraden, som det tagit att slipa upp dessa kanor. Berghällarna sprängdes sönder i samband med den nya planeringen, men då där sedan anlades fritidsområde intill badet har jag undrat om inte dessa kanor kunde ha sparats som ett kulturminne. Barns lekar och hyss är väl också kultur, även om mammor som hade att laga barnens byxor tänkte något annat.

Jag minns också en annan liten episod från ett besök på Nälsta. Barnen som bodde där samt min syster och jag hade tillsammans gått från ladugården, förbi husen upp i hagen och där hade vi satt oss på några stenar där vi hade utsikt över åkrarna, och vi pratade om vad det kunde vara för ett stort nybygge som syntes långt bort mot skogen åt Solhem till. Vi enades om att det var det folkets hus, som vi hört talas om fastän ingen av oss kunde påstå sig ha varit och sett det inifrån.

Någon månad senare framemot sommaren kom jag att för första gången få besöka Spånga Folkets Hus. Det måste ha varit en söndag för min pappa och alla farbröderna var lediga. Det var vackert väder och mina föräldrar, min syster Elsa och jag, vi var då sju och åtta år gamla, gick på vägen i riktning mot Folkets Hus och vi fick sällskap med många andra Flystabor. Där gick de i grupper och tillsammans, alla pionjärerna i Flysta. Där var Jansson och Svensson, Mineurs och Åbergs, Palmkvists och Höglunds, Mobergs, Nyströms, Karlssons och alla de som byggt sina egna hem, som byggt upp Flysta Andelsförening och nu tillsammans med folket från Solhem och Bromsten byggt sitt Folkets Hus.

Föreningsfolket skulle äntligen få någon plats för sina möten. Några samlingslokaler hade inte tidigare funnits i dessa samhällen. Flystafolket hade som nämnts själva gjort de usla vägarna farbara och de skulle senare skaffa elbelysning genom att bygga egen transformator, göra Flysta till municipalsamhälle och arbeta för de förbättringar som den tidens människor drömde om. Dit hörde byggandet av det municipalkontor vid Spångavägen 313 som ännu står kvar. Det kom att innehålla brandstation och en gemensam tvättstuga samt municipalkontor, allt med tanke på sammanhållning och till allas bästa. Men nu var de på väg till sitt nybyggda Folkets Hus.

Röda affischer var uppsatta: "Möte i Spånga Folkets Hus. Välkomna!" Jag vet ej om pappa och mamma inte ansåg sig ha råd att gå in. Vi satt en stund i grässlätten vid vägen, just mittemot nuvarande Spånga Folkan. Fler och fler människor och så tog pappa upp portmonnän och gav mig och Elsa varsin tioöring så att vi kunde gå in. Vi sprang uppför backen och den breda trätrappan, lämnade våra tioöringar vid dörren och gick in.

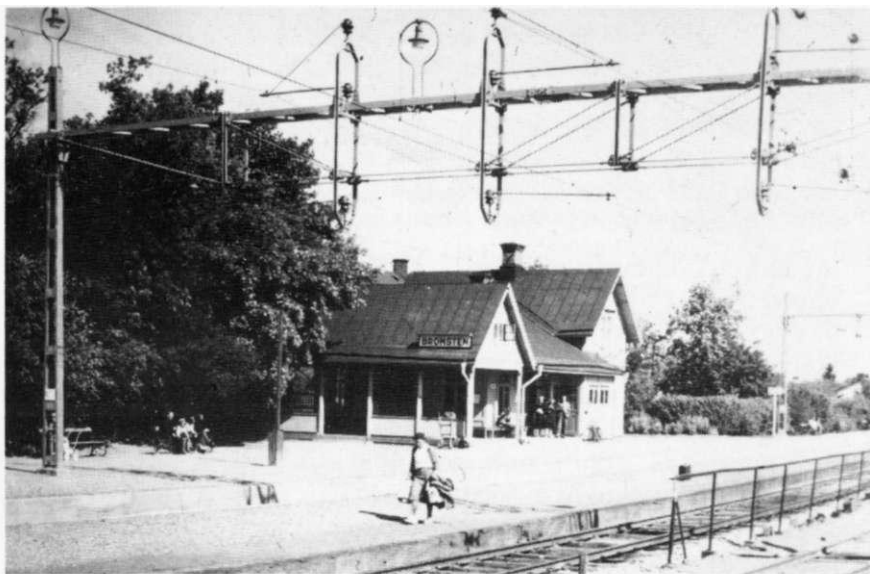
Där inne var det ljusst och högt i tak. Det var fullt av folk, men vi klämdes in på en träbänk där man gav plats för oss. Jag såg mig omkring och såg många tanter och farbröder som jag kände igen och allesammans hade sina ansikten uppmärksamt vända mot mannen därframme i

talarstolen på scenen. Inte förstod väl vi småflickor något av vad som sades, men ännu minns jag den höga gestalten, den klara manande rösten och den ton av tillförsikt och framtidstro som ljöd ut mot de lyssnande människorna. Tillsammans gav det mig ett minne för livet vid mitt första besök i Spånga Folkets Hus. Mannen som talade var Hjalmar Branting.

En dag blev det auktion i Nälsta gård. Våra smålandsvänner skulle flytta, deras arrendetid var slut. Det var stim och stoj som det väl alltid är på auktioner. Husgeråd och redskap såldes och jag minns hur kossorna som vi tyckte så mycket om leddes ut från ladugården. Det var på något sätt vemodigt mitt i allt det spännande som hände och i och med den auktionen började en ny tid på Nälsta. Våra vänner var borta och den "Sörgården" som vi sett en skymt av var inte längre öppen för oss. Det blev aldrig mer tal om något besök på Nälsta då. Det skulle för mig dröja över 70 år, tills Spånga Fornminnes- och Hembygds-gille tog hand om byggnaden, innan jag fick tillfälle att återuppliva mina barndomsminnen från Nälsta gård.

Då vårterminen på mitt första skolår led mot sitt slut, fick Solhems skola göra en resa till Gripsholms slott. Vi var c:a 300 barn i skolan då och jag tror att nästan alla var med på skolresan. Vi gick i långa led, klass efter klass, och vi höll varann i hand två och två, åtminstone vi som var små. Vid Spånga station tog vi tåget till Sundbyberg, där vi gick till en kaj nära Bällsta bro, och där låg en ångbåt som vi fick gå ombord på. Det var en av de fina mälarbåtarna som förde oss till Mariefred.

Där fick vi gå iland och ställa upp oss i led igen med de älsta barnen först och sedan klass efter klass i tur och ordning. Marschen gick till Gripsholms slott utefter gator och vitmålade staket, där andra barn stod och tittade på oss. Då vi var de sista och minsta ropade de främmande barnen "Första klass smårättor, första klass smårättor" åt oss på den fallande melodi som barn alltid använder då de skall retas.

Bromstens järnvägsstation, numera riven

Resan till Gripsholm måste ha varit mycket lyckad, en och annan skärmmössa och stråhatt blåste i sjön vill jag minnas, men vi kom slutligen hem trötta och glada sent på eftermiddagen.

Jag har dock från den dagen det enda minnet av att jag förargat fröken Mothander eller gjort henne orolig. Vi visades omkring i salarna med de många kungaporträtten. Varje klass skulle naturligtvis följa sin lärare, men jag blev helt fascinerad av hur en lärare för en högre klass, jag tror det var magister Gustafsson, beskrev för barnen vad vi såg, talade om kungarna på porträtten och anknöt till Sveriges historia. Helt omedvetet och fångslad av vad jag hörde lämnade jag mina kamrater och följde med den äldre klassen till nästa rum, tills fröken Mothander förskräckt ropade mig tillbaka till verkligheten och småskoleklassen dit jag hörde.

Efter skolresan var det bara någon vecka kvar till examensdagen, en glädjens och förväntningarnas tid. De där dagarna omkring första juni är väl de bästa på hela året, syrenerna blommar, endera söndagen är det pingst och allt är grönt och underbart. Min mamma sydde åt Elsa och mig varsin klänning av bomullstyg, vitt

med små skära rosor. Vad mycket vi tyckte om de klänningarna! Senare på 1940-talet då våra döttrar var i skolåldern letade vi efter sådant tyg för att sy klänningar till deras skolavslutningar, men vi fann aldrig något liknande.

Dagen efter examensdagen väntade ännu en upplevelse. Mormor tog Elsa och mig med på sommarlov till den gård i Tjust som vår morbror ägde sedan morfar dött några år tidigare. Det blev en lång resa med tåg och den tog en hel dag. Ångloket tuffade och gick timma efter timma Södertälje-Katrineholm-Norrköping, tågbyte i Norsholm och ett ännu långsammare tåg till äntligen - Nelhammar. Där stod morbror Jon med häst och vagn. Det var nu bara någon timmas åktur kvar och vi var framme i vårt sommarland.

Vi fick smörgåsar och nymjölkad mjölk vid det stora bordet i köket, sedan bums i säng och plötsligt var det morgon. Jag hörde en fluga surra vid fönstret, försiktigt öppnade jag ögonen och såg ut i ett moln av äppelblom. Den första dagen av mitt första sommarlov hade börjat.

HILDA THUNELL har bott i Spånga hela sitt liv. Hon föddes i Duvbo som äldsta barn till Anna & Jonsson och Karl Odén från V. Ed. Familjen flyttade 1907 till Flysta. Hilda är känd av många, dels från den tid hon arbetade hos fotograf Johlin i Spånga Foto, dels som Spånga Folkans allt-i-allo på senare år.

Vi är glada åt att kunna publicera dessa minnen från nybyggartiden i Flysta. Spånga har inte bara fornminnen utan också nutidshistoria som inte får glömmas.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 1986

Rådet för Spånga Fornminnes- och Hembygdsgille avger härmed följande berättelse för 1986, Gillets 53:e verksamhetsår.

RÅDETS SAMMANSÄTTNING

Ålderman	JANE HAMILTON	Bisittare
Stadman	LARS NAHLBOM	IVAR AHLSTRÖM
Skriftvårdare	ERIK SVEDIN	HANS ANDERSSON
Kassavårdare	HANS LINDBERGH	STIG ERIKSSON
Arkivarie	OLLE MAGNUSSON	ARNE JANSSON
		SIXTEN KÄLLBERG
		OLLE VIDERUD

Ersättare KRISTINA BONANDER
EVA-BRITT GERDLIND
KARIN JONSSON

GRANSKNINGSMAN Bengt Akalla, Åke Fridell
Thore Hultman, ersättare

VALBEREDNING Karin Jonsson, sammankallande
Lars-Gösta Carlsson
Lennart Thorsell

RÅDET har hållit sju protokollförda sammanträden samt handlagt åtskilliga frågor genom telefonkontakter eller personliga sammanträffande i mindre grupper.

ÅRSSTÄMMA hölls söndag 16 mars i Spånga församlingshus. Stämman beslutade att årsavgiften för nästkommande år skulle höjas till 50 kr för helbetalande medlem och oförändrat 10 kr för familjemedlem.

Efter förhandlingarna höll redaktör John Kraft, Västerås, föredrag med diabilder om "De gåtfulla Trojaborgarna".

HÖSTMÖTE hölls söndag 9 november i Spånga församlingshus, varvid antikvarie Lena Thålin Bergman talade om "Järnbäraland", svensk förhistoria med diabilder.

ÖVRIGA SAMMANKOMSTER

- 19 april Besök på Hässelby Hembygds- och trädgårds-
museum.
- 1 juni Hembygdsdag på ängen vid Spånga kyrka i sam-
verkan med Spånga Folkdansgille och Spånga
Idrottssällskap med bl a dansuppvisning av
Folkdansgillet och dragkamp, som vanns av
Spånga IS.
- 6 juli Båtutflykt till Birka med ordinarie båt-
lägenhet-
- 27 juli/
24 aug Friluftsgudstjänster vid Nälsta gård med
Vällingby församling som medarrangör.
- 30 aug Bromstensdagen i samarbete med ett flertal
föreningar i Bromsten.
- 18 sep Besök i Marabou-parken och Sundbybergs Hem-
bygdsmuseum.
- 11 okt "Våra gamla intressanta föremål" - visning i
Nälsta gård av Gillets samlingar.
- 28 dec Julsamkväm med risgrynsgröt, allsång, visor
och musik av John Forslund .

NÄLSTA GÅRD

invigdes som Gillets hembygdsgård den 14 februari med säskilt inbjudna representanter från kommunens ledning och förvaltning, hembygdsförbundet, hembygdsföreningar i grannskapet, ideella föreningar och skolor i området m fl, samt 15-16 februari med öppet hus för medlemmarna och allmänheten. Fastighetsborgarrådet Mats Hulth invigningstalade och överlämnade formellt Nälsta gård i Gillets vård i närvaro av ett 40-tal gäster och rådsledamöter som utövade värdskapet. Under de två öppet hus-dagarna besöktes gården av c:a 300 personer.

En stor del av rådets arbete har ägnats iordningställande och skötsel av gården. Tacknämlig hjälp har erhållits av såväl Gillesmedlemmar som andra. Inredning av huvudbyggnaden har kompletterats (belysning, gardiner mm), ordnande av redskapsmuseum i boden har påbörjats och tillhörande mark har planerats och ansats, vilket krävt mycket arbete. För den kontinuerliga vården har rådet avdelat en tillsynskommitté bestående av Hans Andersson, Stig Eriksson, Karin Jonsson, Olle Magnusson och Erik Svedin.

Höstarbete på Nälsta gård 1986

NÄLSTA GÅRD HAR VISATS

varje 2:a och 4:e söndag i månaden kl 12-15, varvid rådsledamöterna turats om att fungera som värdar. Antalet besökare har varierat från c:a 10 till drygt 60 personer. Vid 23 tillfällen har gården gästats av föreningar och grupper för sammankomster eller speciella mottagningar. Vid samtliga tillfällen har någon rådsledamot närvarit och informerat om gårdens och bygdens historia och Gillets verksamhet.

JULBASAR

arrangerades i Nälsta gård söndag 14 december med ljusstöpning och försäljning av ljus, julgranar, julpynt, tombolalotter mm. Basaren var välbesökt och gav Gillet ett hyggligt ekonomiskt tillskott.

UTÅTRIKTADE ENGAGEMANG

Spånga gymnasium inbjöd femte året i följd till medverkan i Spånga-veckan, i år 10-14 november med tema "Stormaktstiden". Karin Jonsson medverkade vid två visningar av Spånga-filmen, Erik Svedin ledde fem bussturer med besök vid Spånga kyrka, Hässelby slott och Nälsta gård och berättade om Spånga under stormaktstiden. Rådsledamöter var värdar i Nälsta.

Vällingby pensionärsförening 99:an av SPF arrangerade en bussresa genom Spånga med Erik Svedin som vägledare. Denne har medverkat vid en av ABF anordnad vandring kring Nälsta, vid besök i Nälsta av barnomsorgspersonal från daghem och lekskolor i trakten (inräknade i ovan nämnda visningar) och vid möte i Vällingbyföreningen Hem och Samhälle. Karin Jonsson har medverkat vid sammankomster i Vällingby bibliotek och Västerorts kyrkan.

SPÅNGA-BYGDEN

Gillets medlemstidning har utkommit med fyra nummer (17-20) varav ett som medlemsförteckning med sommarprogrammet 1986. Förutom till medlemmarna sänds tidningen till skolor, bibliotek m fl institutioner i Spångaområdet, till hembygdsföreningar i grannskapet och till andra föreningar med vilka Gillet har kontaktverksamhet.

SPÅNGA JÄRFÄLLA SOCKENSTÄMMOPROTOKOLL

har liksom tidigare år varit föremål för läsning och avskrift av en studiegrupp inom Gillet. Andra och tredje delen omfattande 1750-1800 respektive 1801-1825 har under hösten renskrivits och redigerats och avses utkomma i tryck under 1987.

GILLET SAMARBETSORGAN

Gillet är anslutet till Riksförbundet för Hembygdsvård, Stockholms läns hembygdsförbund, Stockholmstraktens hembygds-krets, Samfundet S:t Erik, Spånga Föreningsråd, Västerorts och Järva kulturkommittéer samt representeras i kulturförvaltningens stadshistoriska referensgrupp.

Av Riksförbundet för Hembygdsvårds lotter har 300 sålts genom Gillets medlemmar, liksom även 40 lotter av det speciella lotteriet till förmån för ett Sverige-hus i Chicago.

EKONOMISKA BIDRAG TILL GILLET

för programverksamhet, skötsel av Nälsta gård, tryckning av sockenstämmoprotokoll samt den allmänna verksamheten har erhållits av Stockholms kultur-nämnd, Västerorts och Järva kulturkommittéer, Lions Club Spånga, Järfälla församling, Kungl. Gustav Adolfs akademien, Uplands Fornminnesförening, Nordbanken och Handelsbanken i Spånga samt flera enskilda personer.

GILLETTS MEDLEMSANTAL

var vid årets slut 428, varav 271 helbetalande, 115 familjemedlemmar och 42 ständiga medlemmar.

Årsavgiften har varit 30 kr för helbetalande och 10 kr för familjemedlem.

GILLETTS EKONOMI

redovisas i efterföljande balans- och resultaträkningar.

TILL SIST ETT VARMT TACK

till alla som medverkat i Gillets aktiviteter och alla som genom gåvor eller på annat sätt stött och främjat verksamheten, såväl enskilda som privata och samhällsliga organisationer. Vi tackar också Spånga församling för välvillig och positiv samverkan.

Allra sist tackar vi Gillets medlemmar för intresse och uppskattning av vårt arbete.

Spånga den 26 februari 1987

RÅDET för Spånga Fornminnes- och Hembygdsgille

ÅRSREDOVISNING 1986.

Ingående balansräkning 1986-01-01.

Tillgångar:		Skulder och eget kapital:	
Kassa	556.30	E. Forsemans fond	40.000.--
Postgiro	3.123.42	Obetalda räkningar	3.238.08
SHB Allkonto	15.921.15	Eget kapital	74.098.79
Uplandsbanken/Nordbanken	54.345.70		
Sparbanken			
Fond för hembygdsgård	43.390.30		
	<u>Kr. 117.336.87</u>		<u>Kr. 117.336.87</u>

Resultaträkning 1986-01-01 - 1986-12-31.

Kostnader:		Intäkter:	
Medlemsavgifter	872.--	Räntor	10.044.90
Porto	3.184.05	Medlemsavgifter	9.680.--
Spånga-Bygden	8.072.88	Försäljning, protokoll	1.530.--
Möten och samkväm	861.10	"- , övrigt	3.987.50
Trycksaker	197.50	RfH-lotteriet	286.--
Mellangården, omkostnader	172.--	Lotterier	920.--
Nälsta, Hyra	300.--	Filmhyror	100.--
"- , omkostnader	14.303.65	Gåvor	1.046.--
Sockenstämmo-protokoll	24.053.34	Erhållna bidrag:	
Försäkringar	499.--	Västerorts Kulturkommitté	450.--
Diverse omkostnader	3.857.15	Järva Kulturkommitté	1.000.--
Årets överskott	13.921.73	För tryckning av sockenstämmo- protokoll	40.300.--
		Övriga bidrag	950.--
	<u>Kr. 70.294.40</u>		<u>Kr. 70.294.40</u>

Balansräkning 1986-12-31.

Tillgångar:		Skulder och eget kapital:	
Kassa	1.238.80	E. Forsemans fond	40.000.--
Postgiro	12.543.93	Eget kapital:	
SHB Allkonto	18.739.15	Ingående behållning	74.098.79
Nordbanken	52.384.60	Årets överskott	13.921.73
Sparbanken			
Fond för hembygdsgård	40.882.04		
Hyra Mellangården, utlägg att återfå	2.232.--		
	<u>Kr. 128.020.52</u>		<u>Kr. 128.020.52</u>

Spånga 1987-01-28

Hans Lindbergh
Hans Lindbergh
Kassavårdare

MELLANDAGSBETRÄKTELSE

Den snöstormiga söndagen 28 december 1986 ägnar vi inte Menlösa barn många tankar utan skottar snö och pälisar på oss och pulsar till Nälsta gård. Ja, pulsar, för löftena i Gatukontorets publikation "Snön ligger vit..." har inte hunnit uppfyllas. Näväl, det står att 10-40 timmar efter snöfall börjar plogning på bostadsgator och när det fortfarande snöar så kan det förstås dra ut på tiden... Särskilt som "alla" har tagit ut ledighet ända till trettonda'n.

Bara en enda pulsar inte: Violet med vitgröten. Hon tar bilen för att forsla den stora grötgrytan och blir belönad vid framkomsten för Stig har minsann redan skottat på Gillets äga. Det är bara att styra bort från den oplogade bussleden Rättar Vigs väg och parkera på Nälsta gård.

I det trivsamma gårdsköket äter vi den goda, hemlagade gröten men inte tårta så söt, som det står i julvisan, utan vetebullar och kaffe. Se'n blir det sprittande toner för John Forslund har tagit med sitt dragspel och härliga gamla allsångshäften från FIB - innan den blev Fibban aktuellt, förstås.

Julmelodier efterfrågas och det hade gått att dansa till om bara golvet varit befriat från tras mattor - det måste vi ändra på till en annan gång. Klarade golvet bröllopsdansen 1932 - som vi hörde berättas vid invigningen i februari - så håller det säkert nu, ventilerat undertill och förstärkt som det blivit. Till sist byter John Forslund till vårt gamla piano (heder åt pianostämmaren) och sjunger egna tonsättningar till Göte Thornells fina dikter.

Vi tackar varann och delar upp den goda gröten som blivit över och tycker att eftermiddagen varit trevlig i allra högsta grad.

Vilka som var där? Jo, det var Gillesrådet med makar och makor samt två "vanliga" medlemmar. Var höll ni andra 402 medlemmar hus den här söndagseftermiddagen mellan jul och nyår? Vi saknade er verkligen.

GILLET S PROGRAM MARS - JUNI 1987

ÅRSSTÄMMA
=====

 Söndag 15 mars kl 15 i Spånga församlingshus, Värsta Allé 1 (Spånga Centrum)
Utförlig kallelse fanns i förra numret.

Årsmötesförhandlingar, kaffe, föredrag om FÖRHISTORISKA TEXTILFYND av antikvarie Margareta Nockert, Riksantikvarieämbetet.

VEM?
VAR?
NÄR?
=====

Onsdag 8 april i Nälsta gård från kl 18
Vi tittar på Gillets samling av intressanta bilder från Spånga. Några är inte klart identifierade - kom och hjälp oss med det!
Du själv, släktingar eller vänner kan vara med på någon bild!
Kaffeservering.

GÖKOTTOR
=====

KRISTI HIMMELSFÄRDS DAGSTRADITION
Torsdag 28 maj kl 7 (på morgonen)
Samling vid Nälsta gård för eventuell förflyttning till någon idyllisk~pTäti~{om vädret är lämpligt).
Medtag bärbara musikinstrument (munspel, flöjt, lergök, dragspel, gitarr etc).
Bilagare: tag bilen för egen och billösas ev förflyttning (se ovan).
Meddeltagare: Nälsta Villaägareförening och Vällingby Hembygdsgille.

Lördag 23 maj kl 7 fm är vi medbjudna till VÄLLINGBY HEMBYGDSGILLES GÖKOTTA med sjöutsikt från platsen för snus-Ljunglöfs punschtorn intill Blackebergs sjukhus.

Någon av dagarna för gökottor skall väl upprinna med s k vackert väder. Om det är dåligt blir det inställt den 23 maj - men i Nälsta kan vi vara inomhus och lita till lergöken. GLÖM INTE PASSANDE MATSÄCK I BÅDA FALLEN!

Forts nästa sida med programmet.'

